

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

4. oktoober 2024*

Eelotsusetaotlus – Põllumajandus ja kalandus – Mahetooted – Määrus (EL) 2018/848 – Mahetootmise nõuded – Artikkel 16 – Märgistamine – Artikkel 30 – Mahetootmisele viitavad mõisted – Artikkel 33 – Euroopa Liidu mahetootmise logo – Kasutustingimused – Toote vastavus määrusele 2018/848 – Artiklid 45 ja 48 – Kolmandast riigist pärit toodete import nende viimiseks liidu turule mahetoodetena – Selle kolmanda riigi tootmisnõuete samaväärsus määruse 2018/848 nõuetega – Kolmanda riigi mahetootmise logo kasutamine

Kohtuasjas C-240/23,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesverwaltungsgerichti (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus) 9. detsembri 2022. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 17. aprillil 2023, menetluses

Herbaria Kräuterparadies GmbH

versus

Freistaat Bayern,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president K. Lenaerts, kodade presidendid K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, T. von Danwitz, Z. Csehi, kohtunikud S. Rodin, L. S. Rossi (ettekandja), I. Jarukaitis, A. Kumin, N. Jääskinen, I. Ziemele ja M. Gavalec,

kohtujurist: J. Richard de la Tour,

kohtusekretär: ametnik N. Mundhenke,

arvestades kirjalikku menetlust ja 18. märtsi 2024. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Herbaria Kräuterparadies GmbH, esindaja: *Rechtsanwalt* H. Schmidt,
- Freistaat Bayern, esindajad: C. Diroll, C. Novak ja J. Vogel,
- Euroopa Parlament, esindajad: I. Anagnostopoulou ja U. Rösslein,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

- Euroopa Liidu Nõukogu, esindajad: L. Hamtcheva ja R. Meyer,
- Euroopa Komisjon, esindajad: A. C. Becker ja A. Dawes,

olles 18. juuni 2024. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

kohtuotsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada esiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruse (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007 (ELT 2018, L 150, lk 1), artikli 16 lõiget 1, artikli 30 lõikeid 1 ja 2, artikli 33 lõiget 1, artikli 45 lõiget 1, artikli 48 lõiget 1 ja II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunkti f ning teiseks Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artiklit 20.
- 2 Taotlus on esitatud Herbaria Kräuterparadies GmbH (edaspidi „Herbaria“) ja Freistaat Bayerni (Baieri liidumaa, Saksamaa) vahelises kohtuvaidluses, mis puudutab Herbariale kehtestatud keeldu kasutada Euroopa Liidu mahetootmise logo ja mahetootmisele viitavaid mõisteid, et viia liidus turule puuviljamahla ja taimeekstraktide segu, mis sisaldab lisaks mahetoodetele vitamiine ja raud(II)glükonaati, mis ei pärine mahepõllundusest.

Õiguslik raamistik

Määrus (EÜ) nr 834/2007

- 3 Nõukogu 28. juuni 2007. aasta määruse (EÜ) nr 834/2007 mahepõllumajandusliku tootmise ning mahepõllumajanduslike toodete märgistamise ja määruse (EMÜ) nr 2092/91 kehtetuks tunnistamise kohta (ELT 2007, L 189, lk 1) artikli 23 „Mahepõllumajandusliku tootmisega seotud mõistete kasutamine“ lõikes 1 oli sätestatud:

„Käesolevas määruses peetakse toodet mahepõllumajanduslikule tootmismeetodile viitava märgistusega tooteks juhul, kui märgistamisel, reklaamimisel või äridokumentides kasutatakse kõnealuse toote, selle koostisosade või söödamaterjalide kirjeldamiseks mõisteid, millega antakse ostjale teada, et kõnealune toode, selle koostisosad või söödamaterjal on valmistatud vastavalt käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele. Kogu ühenduses ja igas ühenduse keeles võib käesolevas määruses sätestatud või määrusest tulenevatele nõuetele vastava toote märgistamisel ning reklaamimisel kasutada eelkõige lisas loetletud mõisteid ning nende tuletisi või deminutiive nagu „mahe-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.

Elusloomade või töötlemata põllumajandustoodete märgistamisel ja reklaamimisel võib kasutada mahepõllumajanduslikule toomisviisile viitavaid mõisteid vaid siis, kui lisaks on ka kõnealuse toote kõik koostisosad toodetud vastavalt käesolevas määruses sätestatud eeskirjadele.“

- 4 Määruse nr 834/2007 artikli 33 „Samaväärsete tagatistega toodete import“ lõikes 2 oli sätestatud:

„Komisjon võib artikli 37 lõikes 2 osutatud korras tunnustada kolmandaid riike, kelle tootmissüsteem vastab põhimõtetele ja tootmiseeskirjadele, mis on samaväärsed II, III ja IV jaotises sätestatutega ja

kelle kontrollimeetmed on sama tõhusad kui V jaotises sätestatud meetmed, ning koostab kõnealuste riikide loetelu. Samaväärsuse hindamisel võetakse arvesse [Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni Toidu- ja Põllumajandusorganisatsiooni (FAO) ja Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) ühise toidustandardite programmi rakendamise raames] *codex alimentarius*'e [komisjoni välja töötatud mahepõllumajanduslike toiduainete tootmist, töötlemist, märgistamist ja turustamist käsitlevaid] suuniseid (CAC/GL 32).

[...]“

Määrus (EÜ) nr 889/2008

- 5 Komisjoni 5. septembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 889/2008, millega kehtestatakse määruse (EÜ) nr 834/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad seoses mahepõllumajandusliku tootmise, märgistamise ja kontrolliga (ELT 2008, L 250, lk 1), artikli 27 „Teatavate toodete ja ainete kasutamine toidu töötlemisel“ lõikes 1 oli sätestatud:

„Määruse [...] nr 834/2007 artikli 19 lõike 2 punkti b kohaldamisel võib mahepõllumajandusliku toidu, v.a veini töötlemiseks kasutada ainult järgmisi aineid:

[...]

- f) mineraal[aineid] (sh mikroelemente), vitamiine, aminohappeid ja muid mikrotoitaineid ainult ulatuses, mis vastab nende ainete õigusaktides sätestatud kasutusele toiduainetes.“
[täpsustatud sõnastus]

Määrus (EÜ) nr 1235/2008

- 6 Komisjoni 8. detsembri 2008. aasta määruse (EÜ) nr 1235/2008, millega sätestatakse määruse (EÜ) nr 834/2007 üksikasjalikud rakenduseeskirjad mahepõllumajanduslike toodete kolmandatest riikidest importimise korra kohta (ELT 2008, L 334, lk 25), artikli 7 lõikes 1 oli sätestatud:

„Komisjon koostab tunnustatud kolmandate riikide loetelu vastavalt määruse [...] nr 834/2007 artikli 33 lõikele 2. Tunnustatud riikide loetelu on esitatud käesoleva määruse III lisas. [...]“.

Rakendusmäärus (EL) nr 126/2012

- 7 Komisjoni 14. veebruari 2012. aasta rakendusmäärusega (EL) nr 126/2012, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 889/2008 seoses tõendavate dokumentidega ning määrust (EÜ) nr 1235/2008 seoses mahepõllumajanduslike toodete Ameerika Ühendriikidest importimise korraga (ELT 2012, L 41, lk 5), kanti Ameerika Ühendriigid määruse nr 1235/2008 III lisas esitatud kolmandate riikide loetellu.

Määrus 2018/848

8 Määruse 2018/848 põhjendustes 6, 9, 15, 17, 73, 77–79, 93, 95, 96, 108 ja 123 on märgitud:

„(6) Pidades silmas liidu mahepõllumajandusliku tootmise poliitika eesmäärke, peaks selle poliitika rakendamiseks kehtestatava õigusraamistiku eesmärk olema tagada aus konkurents ja mahepõllumajanduslike toodete siseturu nõuetekohane toimimine, säilitada ja õigustada tarbijausaldust mahepõllumajanduslikuna märgistatud toodete suhtes ning luua tingimused, millest lähtudes edeneks poliitika kooskõlas tootmise ja turu arenguga.

[...]

(9) Arvestades mahepõllumajandussektori dünaamilist arengut, osutati [määruses nr 834/2007] vajadusele vaadata edaspidi läbi liidu mahepõllumajandusliku tootmise nõuded, võttes arvesse nende nõuete kohaldamisel saadud kogemusi. Komisjoni tehtud läbivaatamise tulemused näitavad, et liidu mahepõllumajanduslikku tootmist reguleerivat õigusraamistikku tuleks parandada, et kehtestada õigusnormid, mis vastavad tarbijate suurtele ootustele ja tagavad piisava selguse nende jaoks, kellele need on suunatud. Seepärast tuleks määrus [...] nr 834/2007 kehtetuks tunnistada ja asendada uue määrusega.

[...]

(15) Uuringud on näidanud, et tarbijausaldus on mahepõllumajandusliku toidu turu jaoks ülitähtis. Pikas perspektiivis võivad ebausaldusväärsed normid vähendada üldsuse usaldust ja tuua kaasa turutõrke. Seetõttu peaks mahepõllumajandusliku tootmise kestlik areng liidus põhinema usaldusväärsusel ja liidu tasandil ühtlustatavatel tootmisnõuetel ning vastama ettevõtjate ja tarbijate ootustele mahepõllumajanduslike toodete kvaliteedi ning käesolevas määruses sätestatud põhimõtete ja nõuete järgimise suhtes.

[...]

(17) Käesolev määrus peaks panema aluse mahepõllumajandusliku tootmise kestlikule arengule ja toetama selle positiivset mõju keskkonnale ning ühtlasi tagama mahepõllumajanduslike toodete siseturu tõhusa toimimise ja õiglase konkurentsi, aidates seeläbi põllumajandusettevõtjatel saada õiglast sissetulekut, tagades tarbijate usalduse ja kaitstes nende huve ning toetades lühikesi tarneahelaid ja kohalikku tootmist. Need eesmärgid tuleks saavutada mahepõllumajandusliku tootmise suhtes kohaldatavate üldiste ja konkreetsete põhimõtete ning üldiste ja üksikasjalike tootmisnõuete järgimisega.

[...]

(73) Põllumajandustooteid ja toitu tuleks märgistada vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu [25. oktoobri 2011. aasta] määrusega (EL) nr 1169/2011[, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004 (ELT 2011, L 304, lk 18),] kehtestatud üldnõuetele ja eelkoige sätetele, mille eesmärk on ära hoida märgistamist, mis võib tarbijaid segadusse ajada või eksitada. Peale selle tuleks käesolevas määruses

kehtestada mahepõllumajanduslike ja üleminekuaja toodete märgistamise erisätted. Need peaksid kaitsma nii ettevõtjate huve, kuna nende tooted saavad turul õigesti märgistatud ning nad saavad tegutseda ausa konkurentsi tingimustes, kui ka tarbijate huve, võimaldades neil teha teadlikke valikuid.

[...]

- (77) Tarbijatele selguse loomiseks kogu liidu turul tuleks Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamine muuta kohustuslikuks kogu liidus toodetud müügipakendis mahepõllumajandusliku toidu puhul. Lisaks peaks olema võimalik kõnealuse logo vabatahtlik kasutamine liidus toodetud kinnispakendamata mahepõllumajanduslike toodete puhul ja kolmandatest riikidest imporditud mahepõllumajanduslike toodete puhul ning teavitamise ja harimise eesmärgil. Tuleks sätestada Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo näidis.
- (78) Selleks et mitte eksitada tarbijaid kogu toote mahepõllumajandusliku iseloomu suhtes, on asjakohane piirduda logo kasutamisega toodetel, mis sisaldavad ainult või peaaegu ainult mahepõllumajanduslikke koostisosi. Seetõttu ei tohiks lubada logo kasutamist üleminekuaja toodete märgistuses või selliste töödeldud toodete puhul, mille põllumajanduslikku päritolu koostisosade kaalust on alla 95% mahepõllumajanduslik.
- (79) Tarbijate seas võimaliku segaduse vältimiseks toote liidusisese või -välise päritolu suhtes tuleks Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamise korral tarbijaid alati teavitada kohast, kus toote koostisse kuuluv põllumajanduslik tooraine on kasvatatud. Seoses sellega peaks olema lubatud viidata mahepõllumajanduslikust vesiviljelusest pärineva toote märgistusel põllumajanduse asemel vesiviljelusele.

[...]

- (93) Määruse [...] nr 834/2007 kohase mahepõllumajanduslike toodete liitu importimise korra rakendamisel saadud kogemused on näidanud vajadust seda korda muuta, eesmärgiga täita tarbijate ootusi, et imporditud mahepõllumajanduslikud tooted vastaksid sama rangetele standarditele kui liidu tooted, samuti selleks, et paremini tagada liidu mahepõllumajanduslike toodete pääs rahvusvahelisele turule. Lisaks on vaja tagada selgus mahepõllumajanduslike toodete ekspordi suhtes kohaldatavate reeglite osas, eelkõige mahepõllumajandusliku ekspordi sertifikaadi loomise kaudu.

[...]

- (95) Alles tuleks jätta võimalus, et liidu turule võivad siseneda sellised mahepõllumajanduslikud tooted, mis ei vasta liidu mahepõllumajandusliku tootmise nõuetele, kuid mis pärinevad kolmandatest riikidest, mille mahepõllumajanduslik tootmine ja kontrollisüsteemid on tunnustatud liidu omadega samaväärsena. Määruse [...] nr 834/2007 kohast kolmandate riikide samaväärsuse tunnustamist tuleks aga võimaldada ainult rahvusvaheliste lepingute alusel liidu ja selliste asjaomaste kolmandate riikide vahel, mille puhul taotleks liit ka vastastikust samaväärsuse tunnustamist.

(96) Määruse [...] nr 834/2007 alusel samaväärsena tunnustatud kolmandaid riike tuleks ka käesoleva määruse alusel jätkuvalt tunnustada piiratud aja jooksul, mida on vaja, et tagada sujuv üleminek rahvusvahelise lepingu alusel tunnustamise kavale, tingimusel et need riigid tagavad ka edaspidi oma mahepõllumajandusliku tootmise ja kontrolli nõuete samaväärsuse vastavate kehtivate liidu nõuetega ning täidavad kõiki nõudeid seoses enda tunnustamise järelevalvega komisjoni poolt. Kõnealune järelevalve peaks põhinema eelkõige iga-aastastel aruannetel, mida tunnustatud kolmandad riigid komisjonile saadavad.

[...]

(108) On vaja kehtestada meetmed, millega tagatakse sujuv üleminek mahepõllumajanduslike ja üleminekuaja toodete liitu importimist reguleerivale õigusraamistikule käesoleva määrusega muudetud kujul.

[...]

(123) Kuna käesoleva määruse eesmärke, eelkõige tagada aus konkurents ja mahepõllumajanduslike toodete siseturu nõuetekohane toimimine, samuti tarbijausaldus kõnealuste toodete ja Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo vastu, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab neid mahepõllumajandusliku tootmise nõuete nõutava ühtlustamise tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas [ELL] artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nende eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.“

9 Määrus 2018/848 koosneb üheksast peatükist, mille hulka kuuluv I peatükk „Reguleerimisese, kohaldamisala ja mõisted“ sisaldab artikleid 1–3, III peatükk „Tootmisnõuded“ sisaldab artikleid 9–29, IV peatükk „Märgistamine“ sisaldab artikleid 30–34 ja VII peatükk „Kaubavahetus kolmandate riikidega“ sisaldab artikleid 44–49.

10 Määruse artikli 2 „Kohaldamisala“ lõikes 1 on sätestatud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse järgmiste ELi toimimise lepingu I lisas loetletud põllumajandustoodete, sh vesiviljelustoodete ja mesindussaaduste ja nendest toodetest saadud toodete suhtes, kui selliseid tooteid toodetakse, valmistatakse ette, märgistatakse, turustatakse, viiakse turule, imporditakse liitu või eksporditakse liidust või kui need on mõeldud tootmiseks, ettevalmistamiseks, märgistamiseks, turustamiseks, turule viimiseks, liitu importimiseks või liidust eksportimiseks:

a) elusloomad või töötlemata põllumajandustooted, sh seemned ja muu taimne paljundusmaterjal;

b) töödeldud põllumajandustooted, mis on ette nähtud toiduna kasutamiseks;

c) sööt.

[...]“.

- 11 Määruse artikkel 3 „Mõisted“ näeb ette:

„Käesoleva määruse kohaldamisel kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

64) „samaväärsus“ – samade eesmärkide täitmine ja põhimõtete järgimine, kohaldades norme, mis tagavad nõuetele vastavuse osas sama kindlustaseme;

[...]“.

- 12 Sama määruse artikkel 16 „Töödeldud toidu tootmise nõuded“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Töödeldud toitu tootvad ettevõtjad järgivad eelkõige II lisa IV osas sätestatud üksikasjalikke tootmisnõudeid ning käesoleva artikli lõikes 3 osutatud rakendusakte.

[...]

3. Komisjon võib vastu võtta rakendusakte, milles sätestatakse toidu töötlemisel lubatud töötlemismeetodid.

[...]“.

- 13 Määruse 2018/848 artiklis 30 „Mahepõllumajandusliku tootmisega seotud mõistete kasutamine“ on sätestatud:

„1. Käesolevas määruses peetakse toodet mahepõllumajanduslikule tootmisele viitava märgistusega tooteks juhul, kui märgistusel, reklaammaterjalides või äridokumentides kasutatakse kõnealuse toote, selle tootmiseks kasutatud koostisosade või söödamaterjali kirjeldamiseks mõisteid, millega antakse ostjale teada, et kõnealune toode, selle koostisosad või söödamaterjal on toodetud kooskõlas käesoleva määrusega. Eelkõige võib kogu liidus ja kõikides IV lisa loetletud keeltes käesolevale määrusele vastavate ja artikli 2 lõikes 1 osutatud toodete märgistamisel ning reklaamimisel kasutada IV lisa loetletud mõisteid ning nende tuletisi ja deminutiive nagu „bio-“ ja „öko-“ kas eraldi või kombineerituna.

2. Artikli 2 lõikes 1 osutatud toodete puhul ei tohi käesoleva artikli lõikes 1 osutatud mõisteid liidus mitte kuskil mitte üheski IV lisa loetletud keeles käesolevale määrusele mittevastavate toodete märgistamisel, reklaammaterjalides ega äridokumentides kasutada.

[...]“.

- 14 Viidatud määruse artikli 32 „Kohustuslikud tähised“ lõikes 2 on ette nähtud:

„Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo kasutamisel märgitakse logoga samale väljale koht, kus kasvatati põllumajanduslik tooraine, millest toode koosneb, kasutades selleks asjakohasel viisil üht järgmistest kujudest:

a) „ELi põllumajandus“, kui põllumajanduslik tooraine on kasvatatud liidus;

b) „ELi-väline põllumajandus“, kui põllumajanduslik tooraine on kasvatatud kolmandates riikides;

c) „ELi/ELi-väline põllumajandus“, kui osa põllumajanduslikust toorainest on kasvatatud liidus ja osa kolmandas riigis.

[...]“.

15 Määruse artikkel 33 „Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo“ on sõnastatud järgmiselt:

„1. Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo võib kasutada käesolevale määrusele vastavate toodete märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel.

[...]

2. Euroopa Liidu mahepõllumajandusliku tootmise logo on ametlik kinnitus kooskõlas [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2017. aasta] määruse (EL) 2017/625[, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus) (ELT 2017, L 95, lk 1),] artiklitega 86 ja 91, välja arvatud lõike 1 teises lõigus osutatud juhtudel.

[...]

5. Käesolevale määrusele vastavate toodete märgistamisel, esitlemisel ja reklaamimisel võib kasutada riiklikke või erasektori logosid.

[...]“.

16 Määruse 2018/848 artikli 45 „Mahepõllumajanduslike ja üleminekuaja toodete import“ lõikes 1 on sätestatud:

„Toodet võib importida kolmandast riigist liidu turule viimiseks mahepõllumajandusliku või üleminekuaja tootena, kui täidetud on järgmised kolm tingimust:

a) toode on artikli 2 lõikes 1 osutatud toode;

b) kohaldub üks järgmistest:

- i) toode vastab käesoleva määruse II, III ja IV peatükile ning kõigi ettevõtjate ja artiklis 36 osutatud ettevõtjate rühmade, sealhulgas asjaomase kolmanda riigi eksportijate suhtes on kohaldatud artikli 46 kohaselt tunnustatud kontrolliasutuste või kontrollorganite kontrolli ning kõnealused asutused või organid on neile väljastanud sertifikaadi, mis kinnitab, et nad täidavad käesolevat määrust;
- ii) kui toode pärineb artikli 47 kohaselt tunnustatud kolmandast riigist, vastab see asjakohases kaubanduslepingus sätestatud tingimustele, või

iii) kui toode pärineb artikli 48 kohaselt tunnustatud kolmandast riigist, vastab see asjaomase kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele ning imporditava tootega on kaasas asjaomase kolmanda riigi pädevate asutuste, kontrolliasutuste või kontrollorganite väljastatud kontrollisertifikaat, mis kinnitab kõnealust vastavust, ja

c) kolmandate riikide ettevõtjatel on võimalik igal ajal esitada importijatele ja riiklikele ametiasutustele liidus ning kolmandates riikides teavet, mis võimaldab identifitseerida nende tarnijaettevõtjad ning nende tarnijate kontrolliasutused või kontrollorganid, et tagada asjaomase mahepõllumajandusliku või üleminekuaja toote jälgitavus. See teave tehakse kättesaadavaks ka importijate kontrolliasutustele või kontrollorganitele.“

17 Määruse artiklis 47 „Samaväärsus kaubanduslepingu alusel“ on sätestatud:

„Artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis II osutatud tunnustatud kolmas riik on kolmas riik, mida liit on tunnustanud kaubanduslepingu alusel riigina, millel on tootmissüsteem, mis vastab samaväärsetele eesmärkidele ja põhimõtetele, sest ta kohaldab õigusnorme, mis tagavad nõuetele vastavuse puhul liidu õigusnormidega võrdse kindlustaseme.“

18 Määruse artiklis 48 „Samaväärsus nõukogu määruse (EÜ) nr 834/2007 alusel“ on ette nähtud:

„1. Artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud tunnustatud kolmas riik on kolmas riik, mida on tunnustatud samaväärsuse otstarbel määruse [...] nr 834/2007 artikli 33 lõike 2 alusel, sealhulgas käesoleva määruse artiklis 58 sätestatud üleminekumeetme alusel tunnustatud riigid.

Tunnustus lõpeb 31. detsembril 2025.

2. Aastaruannete alusel, mille lõikes 1 osutatud kolmandad riigid saavad komisjonile iga aasta 31. märtsiks oma kehtestatud kontrollimeetmete rakendamise ja nende täitmise tagamise kohta, ning muud saadud teavet arvesse võttes tagab komisjon tunnustatud kolmandate riikide asjakohase järelevalve nende tunnustuse korrapärase läbivaatamise kaudu. Selleks võib komisjon paluda liikmesriikide abi. Järelevalve laad määratakse kindlaks nõuete rikkumise tõenäosuse hindamise alusel, võttes arvesse eelkõige asjaomasest kolmandast riigist liitu eksporditava kauba kogust, pädevate asutuste seire- ja järelevalve tulemusi ning varasemate kontrollide tulemusi. Komisjon annab Euroopa Parlamendile ja nõukogule läbivaatamise tulemustest korrapäraselt aru.

[...]“.

19 Sama määruse II lisa sisaldab IV osa, milles on esitatud töödeldud toidu tootmise nõuded. IV osa punkt 2.2.2 on sõnastatud järgmiselt:

„Toidu töötlemisel võib kasutada järgmisi tooteid ja aineid:

[...]

f) mineraal[ained] (sh mikroelemendid), vitamiinid, aminohapped ja mikrotoitained järgmistel tingimustel:

- i) kui nende kasutamine tavatarbimiseks ette nähtud toidus on liidu õiguse kohaselt või liidu õigusega kooskõlas olevas liikmesriigi õiguses otseselt nõutav, millest tulenevalt ei ole kõnealust toitu võimalik üldse turule viia tavatarbimiseks ette nähtud toiduna, kui sellele ei ole lisatud neid mineraal[aineid], vitamiine, aminohappeid või mikrotoitaineid, [...] [täpsustatud sõnastus]

[...]“.

- 20 Määruse 2018/848 IV lisa „Artiklis 30 osutatud nimetused“ on sõnastatud järgmiselt:

„BG: биологичен.

ES: ecológico, biológico, orgánico.

CS: ekologické, biologické.

DA: økologisk.

DE: ökologisch, biologisch.

ET: mahe, ökoloogiline.

EL: βιολογικό.

EN: organic.

FR: biologique.

GA: orgánach.

HR: ekološki.

IT: biologico.

LV: bioloģisks, ekoloģisks.

LT: ekologiškas.

LU: biologesch, ökologesch.

HU: ökológiai.

MT: organiku.

NL: biologisch.

PL: ekologiczne.

PT: biológico.

RO: ecologic.

SK: ekologické, biologické.

SL: ekološki.

FI: luonnonmukainen.

SV: ekologisk.“

Määrus (EL) 2020/1693

- 21 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. novembri 2020. aasta määruse (EL) 2020/1693, millega muudetakse määrust (EL) 2018/848 selle kohaldamistähtpäeva ja teatavate muude kõnealuses määruses osutatud kuupäevade osas (ELT 2020, L 381, lk 1), põhjenduses 7 on märgitud:

„COVID-19 pandeemia ja sellega seotud rahvatervise kriis on ka kolmandate riikide jaoks enneolematu väljakutse ja suur koormus kolmandates riikides asuvate ettevõtjate jaoks. Sellest tulenevalt on [määruse nr 834/2007] artikli 33 lõike 2 alusel võrdväärseks tunnistatud kolmandate riikide puhul asjakohane pikendada nende tunnustuse kehtivuse tähtaega ühe aasta võrra kuni 31. detsembrini 2026, et sellistel kolmandatel riikidel oleks piisavalt aega oma staatust muuta, kas sõlmides Euroopa Liiduga kaubandusleping või järgides täielikult määrust [...] 2018/848, ilma et tekiksid tarbetud häired mahepõllumajanduslike toodetega kauplemisel.“

- 22 Selle määruse artiklis 1 on sätestatud:

„Määrust [...] 2018/848 muudetakse järgmiselt.

[...]

- 2) Artikli 48 lõike 1 teises lõigus asendatakse kuupäev „31. detsembril 2025“ kuupäevaga „31. detsembril 2026“.

[...]“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 23 Herbaria toodab jooki nimetusega Blutquick, mis koosneb mahetootmise teel saadud puuviljamahlade ja taimeekstraktide segust. Sellele toidulisandina turustatavale joogile lisatakse mittetaimseid vitamiine ja raud(II)glükonaati. Pakendil on Euroopa Liidu mahetootmise logo, riigisisene mahemärgis ja viide asjaolule, et selle koostisosad pärinevad „kontrollitud mahetootmisest“.
- 24 Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft (Baieri liidumaa põllumajandusinstituut, Saksamaa) kohustas 18. jaanuari 2012. aasta otsusega Herbariat muu hulgas eemaldama 1. detsembriks 2012 Blutquicki märgistuses, reklaamis ja turustamisel viite määruse nr 834/2007 artikli 23 alusel kaitstud mahetootmisele põhjendusel, et selle määruse sätete ja määruse nr 889/2008 artikli 27 lõike 1 punkti f kohaselt oli lubatud lisada töödeldud toodetele, mis on märgistatud mõistega „mahe“, vitamiine ja mineraalaineid ainult siis, kui see vastas nende ainete õigusaktides sätestatud kasutusele. Baieri liidumaa põllumajandusinstituudi sõnul see Blutquicki puhul nii ei olnud.
- 25 Herbaria esitas selle otsuse peale kaebuse Bayerisches Verwaltungsgericht Münchenile (Baieri liidumaa halduskohus Münchenis, Saksamaa), kes esitas Euroopa Kohtule eelotsuse küsimused nimetatud artikli 27 lõike 1 punkti f tõlgendamise kohta.

- 26 Arvestades vastuseid, mille Euroopa Kohus andis neile küsimustele 5. novembri 2014. aasta kohtuotsuses Herbaria Kräuterparadies (C-137/13, EU:C:2014:2335), jättis Bayerisches Verwaltungsgericht München (Baieri liidumaa halduskohus Münchenis) Herbaria kaebuse rahuldamata.
- 27 Selle otsuse peale esitatud apellatsioonkaebus jäeti 29. juuli 2021. aasta kohtuotsusega rahuldamata, mille peale Herbaria esitas kassatsioonkaebuse Bundesverwaltungsgerichtile (Saksamaa Liitvabariigi kõrgeim halduskohus), kes on eelotsusetaotluse esitanud kohus.
- 28 See kohus märgib, et kuna Baieri liidumaa põllumajandusinstituudi 18. jaanuari 2012. aasta otsus on kestva mõjuga haldusakt, siis peab liikmesriigi kohtupraktika kohaselt see kohus lahendama tema menetluses oleva vaidluse, lähtudes tema lahendi tegemise ajal kehtivast õiguslikust olukorrast. Seetõttu ei ole määrus nr 834/2007 enam selle vaidluse suhtes *ratione temporis* kohaldatav, kuna see määrus asendati määrusega 2018/848.
- 29 Herbaria ei vaidlustanud eelotsusetaotluse esitanud kohtus enam seda, et Blutquickile vitamiinide ja mineraalainete lisamine ei ole õigusaktides sätestatud ning et see toode ei ole seetõttu kooskõlas määruse 2018/848 artikli 16 lõikega 1 ega määruse II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunkti f alapunktiga i, millega sisuliselt asendati määruse nr 889/2008 artikli 27 lõike 1 punkt f. Seega on eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul selge, et määruse 2018/848 artikli 33 lõikest 1, artikli 33 lõikest 5 ja artikli 30 lõikest 1 tuleneb keeld kasutada Blutquickil vastavalt Euroopa Liidu mahetootmise logo, riigisisest mahemärgist ja mahetootmisele viitavaid mõisteid.
- 30 Herbaria väidab siiski, et viimati nimetatud määruse kohaselt ei kehti Blutquickiga sarnase, Ameerika Ühendriikidest imporditud toidu suhtes sellist keeldu.
- 31 Nimelt kanti Euroopa Komisjoni ja US Department of Agriculture'i (Ameerika Ühendriikide põllumajandusministeerium) vahel 2012. aastal kirja teel sõlmitud lepingu alusel Ameerika Ühendriigid vastavalt määruse nr 834/2007 artikli 33 lõikele 1 nende kolmandate riikide loetellu, mille tootmisnõuded on samaväärsed määruses nr 834/2007 sätestatutega. See kanne võimaldab nüüd määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunkti iii alusel viia mahetoodetena liidu turule Herbaria turustatavate toodetega konkureerivaid Ameerika Ühendriikidest pärit tooteid. Ta väidab, et viimati nimetatud tooted võivad kanda Euroopa Liidu mahetootmise logo ja viiteid mahetootmisele, kui nad vastavad ainult ühele tingimusele, milleks on kooskõla selle kolmanda riigi tootmisnõuetega, st isegi siis, kui nad ei vasta liidu õigusest tulenevatele tootmisnõuetele. Herbaria sõnul kujutab see endast ebavõrdset kohtlemist, mis on vastuolus harta artikliga 20.
- 32 Baieri liidumaa leiab, et määruse 2018/848 tõlgendus, mida pooldab Herbaria, on väär, ja et tegelikult võib Ameerika Ühendriikidest pärit tootel olla Euroopa Liidu mahetootmise logo ainult siis, kui see vastab selles määruses ette nähtud tootmisnõuetele, mistõttu ei esine liidus toodetud tootega võrreldes mingit erinevat kohtlemist.
- 33 Eelotsusetaotluse esitanud kohtus väljendab kõigepealt kahtlust seoses küsimusega, kas Ameerika Ühendriikidest imporditud toode võib kanda Euroopa Liidu mahetootmise logo isegi juhul, kui see ei vasta määruses 2018/848 sätestatud nõuetele.

- 34 Seejärel, kui see peaks tõesti nii olema, esitab ta küsimuse, kas see kujutab endast ebavõrdset kohtlemist harta artikli 20 tähenduses, ja kui see nii on, siis kas selline ebavõrdne kohtlemine võib olla põhjendatud Ameerika Ühendriikides kõnealuste toodete suhtes kohaldatavate tootmis- ja kontrollinõuete samaväärseks tunnistamisega või kaubavahetuse hõlbustamise eesmärgiga, mida sellise samaväärsuse tunnustamisega taotletakse.
- 35 Lõpuks leiab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et samasugune küsimus tekib määruse 2018/848 artikli 30 lõikes 1 osutatud mahetootmisele viitavate mõistete kasutamise kohta.
- 36 Neil asjaoludel otsustas Bundesverwaltungsgericht (liitvabariigi kõrgeim halduskohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas määruse 2018/848 artikli 33 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa Liidu mahetootmise logo võib kasutada töödeldud toidu puhul, mis selle määruse artikli 45 lõikes 1 sätestatud tingimustel imporditakse mahetootena liidu turule viimiseks, kuid mis ei vasta nõuetele, mis on sätestatud selle määruse artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punktiga 2.2.2, kuna lisaks taimsetele saadustele sisaldab see ka mittetaimset päritolu mineraalaineid ja vitamiine?
2. Juhul kui esimesele küsimusele tuleb vastata jaatavalt, kas harta artiklist 20 tuleneb, et Euroopa Liidu mahetootmise logo võib kasutada töödeldud toidu puhul, kui see pärineb Euroopa Liidust ja vastab määruse 2018/848 artikli 48 lõike 1 alusel tunnustatud kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele, kuid ei vasta nõuetele, mis on sätestatud selle määruse artikli 16 lõikes 1 koostoimes II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunktiga f?
3. Kas harta artiklist 20 tuleneb, et sellisel liidust pärineval töödeldud toidul võib määruse 2018/848 artikli 30 lõike 1 kohaselt kasutada mahetootmisele viitavat sõnastust, ilma et kasutataks Euroopa Liidu mahetootmise logo?“

Menetluse suulise osa uuendamise taotlus

- 37 Pärast kohtujuristi ettepaneku esitamist taotles Herbaria Euroopa Kohtu kantseleisse 26. juunil 2024 saabunud taotluses menetluse suulise osa uuendamist.
- 38 Herbaria toob oma taotluse põhjenduseks, et kohtujuristi ettepanek sisaldab mitut ebatäpset õiguslikku ja faktilist asjaolu, mis võivad Euroopa Kohut eksitada. Nende asjaolude üle, mida kohtujurist pidas eelotsuse küsimustele vastamisel määravaks, ei vaeelnud pealegi kohtuistungil põhikohtuasja pooled ega Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud.
- 39 Seega eksis kohtujurist esiteks kui ta kinnitas, et on olemas „tähised, mis kaasnevad“ Euroopa Liidu mahetootmise logoga ja millel on märgitud tooraine päritolu ja toote valmistamise koht, mistõttu on selle logo kasutamisel tarbijat alati teavitatud asjaolust, et kõnealune toode pärineb Ameerika Ühendriikidest. Teiseks tõlgendas kohtujurist väärtalt *codex alimentarius*'e suuniseid, millele on viidatud määruse nr 834/2007 artikli 33 lõikes 2.
- 40 Esimesena tuleb märkida, et ELTL artikli 252 teise lõigu kohaselt on kohtujuristi ülesanne avalikul kohtuistungil täiesti erapooletult ja sõltumatult teha põhjendatud ettepanekuid kohtuasjades, mis Euroopa Liidu Kohtu põhikirja kohaselt nõuavad tema osalemist. Kohtujuristi ettepanek ega selleni jõudmiseks läbitud arutluskäik ei ole Euroopa Kohtule siduvad (18. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus CROSS Zlín, C-303/22, EU:C:2024:60, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 41 Samuti olgu märgitud, et Euroopa Liidu Kohtu põhikirjas ega kodukorras ei ole ette nähtud võimalust, et põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud saaksid esitada seisukohti vastuseks kohtujuristi ettepanekule. Järelikult ei saa see, et põhikohtuasja pool või huvitatud isik ei nõustu kohtujuristi ettepanekuga – olenemata sellest, milliseid küsimusi selles ettepanekus on analüüsitud – olla iseenesest põhjus, mis annaks alust menetluse suulise osa uuendamiseks (vt selle kohta 18. jaanuari 2024. aasta kohtuotsus CROSS Zlín, C-303/22, EU:C:2024:60, punkt 37 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 42 Herbaria ei saa seega menetluse suulise osa uuendamise taotlust tulemuslikult põhjendada kriitikaga kohtujuristi ettepaneku teatud lõikude põhjendatuse suhtes.
- 43 Teisena olgu märgitud, et vastavalt kodukorra artiklile 83 võib Euroopa Kohus, igal ajal, olles kohtujuristi ära kuulanud, määrusega uuendada menetluse suulise osa, eelkõige kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt teavet, või kui pool on pärast suulise osa lõpetamist esitanud uue asjaolu, millel on otsustav tähtsus Euroopa Kohtu lahendile, või kui asja lahendamisel tuleb tugineda argumendile, mille üle pooled või Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud ei ole vaieldud.
- 44 Käesoleval juhul tuleb siiski märkida, et käesolevas menetluses osalenud isikud said menetluse kirjalikus ja suulises osas esitada õiguslikud asjaolud, mida nad pidasid asjakohasteks, et võimaldada Euroopa Kohtul tõlgendada liidu õiguse sätteid, mida eelotsusetaotluse esitanud kohtu küsimused puudutavad. Sellega seoses leiab Euroopa Kohus, et talle on teada kõik eelotsusetaotluse lahendamiseks vajalikud asjaolud ning ükski asjaolu, mille Herbaria menetluse suulise osa uuendamise taotluse põhjendamiseks esitas, ei anna alust menetluse uuendamiseks kodukorra artikli 83 alusel.
- 45 Neil asjaoludel leiab Euroopa Kohus, olles kohtujuristi ära kuulanud, et puudub vajadus menetluse suulise osa uuendamiseks.

Eelotsuse küsimuste analüüs

Esimene küsimus

- 46 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt on ELTL artiklis 267 sätestatud liikmesriigi kohtute ja Euroopa Kohtu vahelises koostöömenetluses Euroopa Kohtu ülesanne anda liikmesriigi kohtule tarvilik vastus, mis võimaldaks viimasel tema menetluses oleva kohtuasja lahendada. Seda arvestades peab Euroopa Kohus talle esitatud küsimused vajaduse korral ümber sõnastama. Asjaolu, et liikmesriigi kohus on eelotsuse küsimuses vormiliselt viidanud liidu õiguse teatud sätetele, ei takista Euroopa Kohut esitamast sellele kohtule kogu tõlgenduslikku teavet, mis võib viimasel aidata menetletavat kohtuasja lahendada, olenemata sellest, kas liikmesriigi kohus on neile aspektidele oma küsimustes viidanud või mitte. Sellisel juhul on Euroopa Kohtu ülesanne tuletada liikmesriigi kohtu esitatud asjaolude kogumist ja eelkõige eelotsusetaotluse põhjendustest need liidu õiguse aspektid, mida on vaidluse eset silmas pidades vaja tõlgendada (21. septembri 2023. aasta kohtuotsus Juan, C-164/22, EU:C:2023:684, punkt 24 ja seal viidatud kohtupraktika).

- 47 Esimese küsimuse sõnastuses mainib eelotsusetaotluse esitanud kohus üksnes määruse 2018/848 artikli 33 lõiget 1, mis reguleerib Euroopa Liidu mahetootmise logo kasutamist. Samas nähtub eelotsusetaotlusest ja eelkõige kolmandat küsimust puudutavatest põhjendustest, et see kohus leiab, et esimene küsimus tekib samamoodi seoses selle määruse artikli 30 lõikega 2, mis reguleerib mahetootmisele viitavate mõistete kasutamist.
- 48 Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtule tarviliku vastuse andmiseks asuda seisukohale, et esimese küsimusega soovib see kohus sisuliselt teada, kas määruse 2018/848 artikli 30 lõiget 2 ja artikli 33 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et Euroopa Liidu mahetootmise logo ja mahetootmisele viitavaid mõisteid võib kasutada töödeldud toidu puhul, mida imporditakse kolmandast riigist selle määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii ja artikli 48 lõikes 1 ette nähtud tingimustel mahetootena liidu turule viimiseks, samas kui see toit ei vasta asjaolu tõttu, et see sisaldab mittetaimset päritolu mineraalaineid ja vitamiine, tingimustele, mis on ette nähtud nimetatud määruse artikli 16 lõikes 1 koostoimes selle määruse II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunktiga f.

Euroopa Liidu mahetootmise logo ja mahetootmisele viitavate mõistete kasutamine

- 49 Kõigepealt tuleb märkida, et vastavalt määruse 2018/848 artikli 2 lõikele 1 kohaldatakse seda määrust selles sättes nimetatud toodete suhtes muu hulgas juhul, kui neid toodetakse liidus või imporditakse liitu või need on selleks mõeldud.
- 50 Selle määruse artikli 30 lõike 2 ja artikli 33 lõike 1 sõnastuse kohaselt on mahetootmisele viitavate mõistete ja Euroopa Liidu mahetootmise logo kasutamine lubatud üksnes sellele määrusele vastavate toodete puhul.
- 51 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 67–72 sisuliselt märkis, näib see sõnastus viitavat sellele, et neid mõisteid ja logo saab kasutada mahetoodete puhul, olenemata sellest, kas need on toodetud liidus või imporditud kolmandast riigist mahetootena liidu turule viimiseks, tingimusel et need vastavad nimetatud määruses ja täpsemalt selle II ja III peatükis sätestatud nõuetele.
- 52 Samas ei tule Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt liidu õigusnormide tõlgendamisel arvesse võtta mitte ainult nende sõnastust, vaid ka konteksti ning selle õigusaktiga taotletavaid eesmärgi, mille osa säte on (29. juuli 2024. aasta kohtuotsus *Belgian Association of Tax Lawyers* jt, C-623/22, EU:C:2024:639, punkt 94 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 53 Mis esiteks puudutab nimetatud konteksti, siis tuleb märkida, et määrusega 2018/848 tehakse vahet liidus toodetud toodete ja kolmandast riigist mahetootena liidu turule viimiseks imporditud toodete vahel.
- 54 Ühelt poolt, mis puudutab konkreetselt liidus toodetud töödeldud toiduaineid, siis peavad need selle määruse artikli 16 lõike 1 kohaselt vastama üksikasjalikele tootmisnõuetele, mis on sätestatud selle määruse II lisa IV osas ja kõigis selle määruse artikli 16 lõikes 3 osutatud rakendusaktides.
- 55 Teiselt poolt on määruse 2018/848 artiklis 45 ette nähtud kumulatiivsed tingimused, millele toode, mis ei ole toodetud liidus, peab vastama selleks, et seda saaks importida kolmandast riigist ja viia mahetootena liidu turule.
- 56 Seega on kõigepealt määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punktis a nõutud, et imporditud toode oleks selle määruse artikli 2 lõikes 1 osutatud toode.

- 57 Seejärel on nimetatud määruse artikli 45 lõike 1 punktis c sisuliselt nõutud, et kolmandate riikide ettevõtjatel peab olema võimalik esitada importijatele ja riiklikele ametiasutustele liidus ning kolmandates riikides kogu teave, mis võimaldab tagada asjaomase toote jälgitavuse.
- 58 Lõpuks peab kolmandast riigist imporditud toode vastavalt sama määruse artikli 45 lõike 1 punktile b vastama ühele selles sättes ette nähtud tingimusele.
- 59 Esimesena, määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis i nimetatud hüpoteesi korral vastab toode sisuliselt selle määruse II, III ja IV peatüki sätetele ning seega muu hulgas selle määruse III peatükis sätestatud tootmisnõuetele ning IV peatükis ette nähtud märgistamisnõuetele.
- 60 Teisena, määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis ii kirjeldatud hüpoteesi korral vastab toode asjakohases kaubanduslepingus sätestatud tingimustele juhul, kui see pärineb selle määruse artikli 47 kohaselt tunnustatud kolmandast riigist.
- 61 Kolmandana, määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud hüpoteesi korral vastab toode juhul, kui see pärineb artikli 48 lõike 1 alusel samaväärsena tunnustatud kolmandast riigist, asjaomase kolmanda riigi samaväärsetele tootmis- ja kontrollinõuetele ning sel on importimisel kaasas asjaomase kolmanda riigi pädevate asutuste, kontrolliasutuste või kontrollorganite väljastatud kontrollisertifikaat, mis kinnitab selle toote vastavust.
- 62 Määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b sõnastusest tuleneb, et selle sätte punktides i–iii esitatud kolm tingimust on alternatiivsed tingimused, mistõttu piisab mahetootena liidu turule viimiseks, et kolmandast riigist imporditud toode vastab ainult ühele neist tingimustest, eeldusel et see vastab ka selle määruse artikli 45 lõike 1 punktides a ja c ette nähtud kahele tingimusele.
- 63 Nendest kolmest alternatiivsest tingimusest on aga ainult määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis i ettenähtud tingimuses nõutud, et imporditud toode peab vastama selle määruse II, III ja IV peatüki sätetele.
- 64 Järelikult võib määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii käsitletud tingimustele vastava toote, mis küll ei vasta kõigile selle määruse III peatükis sätestatud tootmisnõuetele, mahetootena liidu turule viia, eeldusel et tegemist on tootega, mis pärineb kolmandast riigist, mida liit on samaväärsena tunnustanud vastavalt määruse nr 834/2007 artikli 33 lõikele 2, millele on viidatud määruse 2018/848 artikli 48 lõikes 1, ja mis vastab muu hulgas selles kolmandas riigis kehtivatele tootmisnõuetele, mida liit on pidanud samaväärseks III peatükis sätestatutega.
- 65 Sellega seoses tuleb märkida, et mõiste „samaväärsus“ on määruse 2018/848 artikli 3 punktis 64 määratletud kui samade eesmärkide täitmine ja põhimõtete järgimine, kohaldades norme, mis tagavad nõuetele vastavuse osas sama kindlustaseme.
- 66 Järelikult eeldab määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii esitatud viide asjaomase kolmanda riigi samaväärsetele tootmisnõuetele tingimata seda, et selles kolmandas riigis kehtivatel nõuetel on samad eesmärgid ja need vastavad samadele põhimõtetele, mida nõuavad määruse 2018/848 II peatüki sätted. Mis puudutab III peatükis sätestatud tootmisnõudeid, siis tuleneb sellest määratlusest, et kõnealuse kolmanda riigi õigusnormid ei pea olema identsed liidu omadega, vaid tagama „nõuetele vastavuse osas sama kindlustaseme“, kui nõuab liit liidus toodetud toodetelt.

- 67 Nagu on juba korratud käesoleva kohtuotsuse punktis 50, lubavad nii määruse 2018/848 artikli 30 lõige 2 kui ka artikli 33 lõige 1 kasutada vastavalt mahetootmisele viitavaid mõisteid ja Euroopa Liidu mahetootmise logo üksnes toodete puhul, mis vastavad sellele määrusele.
- 68 Seevastu ei luba ükski määruse 2018/848 sätte kasutada neid mõisteid või logo tootel, mis pärineb samaväärsena tunnustatud kolmandast riigist ning mida võib küll liitu importida selle määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktide ii või iii alusel, kuid mis ei vasta siiski selles määruses sätestatud tootmisnõuetele.
- 69 Määruse 2018/848 artikli 30 lõike 2 ja artikli 33 lõike 1 grammatilist tõlgendust, mis on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktis 50, toetab seega konkreetselt selle määruse artikli 45 lõike 1 punkti b ülesehitus. Nimelt soovis liidu seadusandja eristada imporditud mahetoodete seas ühelt poolt tooteid, mis vastavad nimetatud määruse II, III ja IV peatükile, ning teiselt poolt tooteid, mida reguleeritakse päritoluriigi samaväärsete nõuetega, mis on selliseks tunnustatud kas kaubanduslepingu või liidu ühepoolse meetme alusel.
- 70 Teiseks kinnitavad seda tõlgendust määruse 2018/848 eesmärgid ja eelkõige mahetoodete märgistamist käsitlevad sätted, mille hulgas on ka artikli 30 lõige 2 ja artikli 33 lõige 1.
- 71 Kõigepealt, nagu nähtub määruse 2018/848 põhjendustest 6, 9 ja 123, on ühise põllumajanduspoliitika – kuhu see määrus ELTL artikli 43 lõikes 2 osutatud instrumendina kuulub – rakendamiseks kehtestatud õigusliku raamistiku eesmärk tagada aus konkurents mahetoodete siseturul ning säilitada ja õigustada tarbijausaldust mahetoodetena märgistatud toodete suhtes. Selleks soovis liidu seadusandja kehtestada nõuded, mis vastavad tarbijate suurtele ootustele selles valdkonnas ja tagavad piisava selguse nende jaoks, kellele need on suunatud. Selles kontekstis rõhutas ta määruse 2018/848 põhjenduses 15, et tarbijate usaldus on mahetoidu turu jaoks ülitähtis, ning põhjenduses 17, et selle määruse eesmärk on eelkõige tekitada usaldust ja kaitsta tarbijate huve.
- 72 Lisaks nähtub määruse 2018/848 põhjendusest 73, et märgistamist käsitlevate sätete, sealhulgas Euroopa Liidu mahetootmise logo ja mahetootmisele viitavate mõistete kasutamist käsitlevate sätete eesmärk on kaitsta nii ettevõtjate huvi, et nende tooted saavad mahetoodete turul õigesti märgistatud ning nad saavad tegutseda ausa konkurentsitingimustes, kui ka tarbijate huve, võimaldades neil teha teadlikke valikuid pakutavate toodete vahel.
- 73 Lõpuks, mis puudutab konkreetselt Euroopa Liidu mahetootmise logo, siis määruse 2018/848 põhjendustes 77–79 on rõhutatud liidu seadusandja soovi reguleerida selle logo kasutamist viisil, mis loob tarbijatele selguse kogu liidu turul ega eksita neid kogu toote mahetootmisliku laadi suhtes ning väldib tarbijate seas võimalikku segadust toote liidusisese või -välise päritolu suhtes.
- 74 Nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktidest 64–67, tuleneb kõnealusel juhul liidu seadusandja valikust, et määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii ette nähtud samaväärsuse korra alusel kolmandatest riikidest imporditud tooteid võib mahetoodetena liidus turule viia isegi siis, kui need ei vasta kõigile selles määruses, eeskätt selle II ja III peatükis, sätestatud nõuetele. Seevastu peavad liidus toodetud tooted vastama kõigile neile nõuetele, et neid saaks mahetoodetena turule viia.

- 75 Kui selles kontekstis lubada mahetootmisele viitavate mõistete ja Euroopa Liidu mahetootmise logo kasutamist mahetoodete siseturul nii toodetel, mis on toodetud liidus või kolmandates riikides vastavalt määruses 2018/848 sätestatud tootmisnõuetele, kui ka toodetel, mis on toodetud kolmandates riikides vastavalt nõuetele, mis on üksnes samaväärsed nende tootmisnõuetega, kahjustaks see ausat konkurentsi mahetoodete siseturul ja tekitaks mitmeti mõistetavust, mis võib tarbijaid eksitada.
- 76 Nimelt võivad tarbijad sellises olukorras arvata, et toode, millel kasutatakse mahetootmisele viitavaid mõisteid või Euroopa Liidu mahetootmise logo, vastab kõigile määruses 2018/848, eeskätt selle II ja III peatükis, sätestatud nõuetele, kuigi see vastab üksnes selle kolmanda riigi tootmisnõuetele, kust seda imporditakse, mis on samaväärsed selles määruses sätestatud tootmisnõuetega.
- 77 Täpsemalt on kõnealuse logo eesmärk just teavitada tarbijaid selgelt ja üheselt mõistetavalt sellest, et toode, millele see logo on kantud, vastab täielikult kõigile määruses 2018/848 sätestatud nõuetele, mitte aga viimati nimetatutega üksnes samaväärsetele normidele. See on nii seda enam, et nimetatud logo on selle määruse artikli 33 lõike 2 kohaselt Euroopa Liidu ametlik kinnitus.
- 78 Mitmeti mõistetavuse vältimiseks ei piisa asjaolust, mille eelkõige komisjon esile tõi, et määruse 2018/848 artikli 32 lõike 2 kohaselt tuleb tootel Euroopa Liidu mahetootmise logo kasutamise korral märkida koht, kus kasvatati põllumajanduslik tooraine, millest toode koosneb. Selline tähis ei võimalda tarbijal tegelikult teada saada, kas imporditud toode vastab määruses 2018/848 sätestatud tootmisnõuetele või kas see vastab üksnes selle määrusega samaväärsetele tootmisnõuetele.
- 79 Järelikult tuleb asuda seisukohale, et kolmandast riigist määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunkti iii alusel mahetootena liidu turule viimiseks imporditud toote märgistamisel ei või kasutada ei Euroopa Liidu mahetootmise logo ega põhimõtteliselt ka mahetootmisele viitavaid mõisteid.

Kolmanda riigi mahetootmise logo kasutamine

- 80 Arvestades, et määrus 2018/848 sisaldab eelkõige selle VII peatükis sätteid, mis reguleerivad kaubavahetust kolmandate riikidega, on selle määrusega soovitud ka kehtestada rida eeskirju, mida kohaldatakse rahvusvahelisele mahetoodete kaubandusele, et – nagu nõukogu kohtuistungil õigesti rõhutas – hõlbustada esiteks nende toodete pakkumist, nendega varustatust ja liidus nende toodete järele kasvava nõudluse rahuldamist ning teiseks kahepoolsete kokkulepete alusel selliste liidu toodete ekspordi kolmandatesse riikidesse.
- 81 Just sellesse konteksti kuulub nimetatud määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alapunkt iii, mis annab komisjonile volituse tunnustada kolmanda riigi nõuete samaväärsust määruse 2018/848 nõuetega.
- 82 Euroopa Kohtule esitatud toimikust nähtub, et teatud tooted, mida imporditakse selle määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii ette nähtud samaväärsuse korra alusel mahetoodetena, kannavad selle kolmanda riigi mahetootmise logo, kust neid imporditakse, ning et selline logo võib sisaldada mahetootmisele viitavaid mõisteid nagu „biologique“, „ecológico“ või „organic“ või nende nimetuste tuletisi ja deminutiive nagu „bio-“ ja „öko-“.

- 83 Selles osas tuleb tõdeda, et selliste imporditud toodete puhul ei kahjusta selle kolmanda riigi mahetootmise logo kasutamine, kust neid imporditakse, ausat konkurentsi mahetoodete siseturul ega tekita mitmeti mõistetavust, mis võiks tarbijaid eksitada. Lisaks ei pane kolmanda riigi sellise mahetootmise logo kasutamine, mis erineb Euroopa Liidu mahetootmise logost, tegelikult asjaomaseid tooteid samasse konkurentsiolekorda ja kolmanda riigi mahetootmise logo kasutamine ei jäta muljet, et asjaomased imporditud tooted vastavad kõigile määrusega 2018/848 kehtestatud nõuetele.
- 84 Sellest järeldub, et vaatamata käesoleva kohtuotsuse punktis 79 sõnastatud järeldusele peab eelkõige määruse 2018/848 artikli 45 lõike 1 punkti b alapunkti iii soovitava toime tagamiseks ning selle määrusega komisjonile antud volituste säilitamiseks, saama selle sätte alusel imporditud toodetel, mis viiakse liidu turule „mahetoodetena“, kasutada selle kolmanda riigi mahetootmise logo, kust need pärinevad, isegi kui see logo sisaldab mõisteid, mis on identsed mahetootmisele viitavate mõistetega selle määruse artikli 30 lõike 1 ja IV lisa tähenduses.
- 85 Eeltoodut arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata järgmiselt:
- määruse 2018/848 artikli 30 lõiget 2 ja artikli 33 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et ei Euroopa Liidu mahetootmise logo ega üldjuhul ka mahetootmisele viitavaid mõisteid ei või kasutada töödeldud toidu puhul, mida imporditakse kolmandast riigist selle määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii ja artikli 48 lõikes 1 ette nähtud tingimustel mahetootena liidu turule viimiseks, kuna asjaolu tõttu, et see toit sisaldab mittetaimset päritolu mineraalaineid ja vitamiine, ei vasta see tingimustele, mis on ette nähtud sama määruse artikli 16 lõikes 1 koostoimes selle määruse II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunktiga f.
 - Sellise kolmanda riigi mahetootmise logo võib liidus sellise toidu puhul siiski kasutada, isegi kui see logo sisaldab mahetootmisele viitavaid mõisteid sama määruse artikli 30 lõike 1 ja selle määruse IV lisa tähenduses.

Teine ja kolmas küsimus

- 86 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele ja kolmandale küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

- 87 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. mai 2018. aasta määruse (EL) 2018/848, mis käsitleb mahepõllumajanduslikku tootmist ja mahepõllumajanduslike toodete märgistamist ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 834/2007, artikli 30 lõiget 2 ja artikli 33 lõiget 1

tuleb tõlgendada nii, et

ei Euroopa Liidu mahetootmise logo ega üldjuhul ka mahetootmisele viitavaid mõisteid ei või kasutada töödeldud toidu puhul, mida imporditakse kolmandast riigist selle määruse artikli 45 lõike 1 punkti b alapunktis iii ja artikli 48 lõikes 1 ette nähtud tingimustel mahetootena liidu turule viimiseks, kuna asjaolu tõttu, et see toit sisaldab mittetaimset päritolu mineraalaineid ja vitamiine, ei vasta see tingimustele, mis on ette nähtud sama määruse artikli 16 lõikes 1 koostoimes selle määruse II lisa IV osa punkti 2.2.2 alapunktiga f.

Sellise kolmanda riigi mahetootmise logo võib liidus sellise toidu puhul siiski kasutada, isegi kui see logo sisaldab mahetootmisele viitavaid mõisteid sama määruse artikli 30 lõike 1 ja selle määruse IV lisa tähenduses.

Allkirjad